

Bruksela, grudzień 2023 r.

Wytyczne operacyjne dotyczące pojedynczego punktu kontaktowego i mechanizmu składania skarg w związku z egzekwowaniem unijnych umów i porozumień handlowych

W niniejszych wytycznych operacyjnych wyjaśniono sposób działania pojedynczego punktu kontaktowego służb Komisji Europejskiej do spraw handlu międzynarodowego, który umożliwia składanie skarg dotyczących barier handlowych lub nieprzestrzegania zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju w państwach trzecich, a także przedstawiono wskazówki co do sposobu składania takich skarg.

1. Czym jest pojedynczy punkt kontaktowy?

Pojedynczy punkt kontaktowy stanowi scentralizowany punkt kontaktowy dla wszystkich zainteresowanych stron z siedzibą w UE, które pragną złożyć skargę w sprawie problemów w dostępie do rynków lub nieprzestrzegania zobowiązań¹ podjętych przez inne państwa na mocy postanowień w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju zawartych w umowach handlowych UE lub w ramach unijnego ogólnego systemu preferencji taryfowych („GSP”)². Pojedynczy punkt kontaktowy służy do koordynacji systemu składania skarg i zapewnia usprawniony wewnętrzny proces umożliwiający rozwiązywanie problemów związanych z dostępem do rynków i nieprzestrzeganiem zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP. W kontaktach ze skarżącymi pojedynczy punkt kontaktowy postępuje zgodnie z Kodeksem dobrego postępowania administracyjnego³.

Niniejsze wytyczne mają pomóc zainteresowanym stronom w zrozumieniu sposobu działania systemu składania skarg dostępnego w ramach pojedynczego punktu kontaktowego. Do niniejszych wytycznych dołączone są dwa praktyczne przewodniki po sposobie wypełniania formularzy skargi dostępnych na portalu [Access2Markets](#) prowadzonym przez Komisję.

Pojedynczy punkt kontaktowy nie zajmuje się skargami dotyczącymi ochrony handlu (skargami antydumpingowymi, antysubsydyjnymi lub skargami dotyczącymi środków ochronnych). W takich kwestiach należy zwrócić się do biura ds. skarg dotyczących

---

¹ Pojedynczy punkt kontaktowy może służyć do rejestrowania skarg dotyczących obszarów objętych umowami handlowymi UE. Nie jest zatem przewidziany do rozpatrywania kwestii dotyczących obszarów objętych innymi umowami UE, takich jak lotnictwo, rybołówstwo, koordynacja zabezpieczenia społecznego itp.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008, Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/20131125-code-good-administrative-behaviour-en_1.pdf

ochrony handlu⁴.

2. Kto może złożyć skargę

Aby złożyć skargę za pośrednictwem systemu składania skarg, do pojedynczego punktu kontaktowego mogą zwrócić się następujące podmioty:

- i. w przypadku skarg dotyczących dostępu do rynków:
  - a. państwa członkowskie UE;
  - b. podmioty mające siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii;
  - c. stowarzyszenia branżowe unijnych przedsiębiorstw;
  - d. stowarzyszenia unijnych pracodawców;
  - e. związki zawodowe lub stowarzyszenia związków zawodowych utworzone zgodnie z prawem dowolnego państwa członkowskiego UE;
- ii. w przypadku skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP:
  - a. państwa członkowskie UE;
  - b. podmioty mające siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii;
  - c. stowarzyszenia branżowe unijnych przedsiębiorstw;
  - d. stowarzyszenia unijnych pracodawców;
  - e. związki zawodowe lub stowarzyszenia związków zawodowych utworzone zgodnie z prawem dowolnego państwa członkowskiego UE;
  - f. wewnętrzne grupy doradcze UE utworzone zgodnie z umowami handlowymi UE (w przypadku skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju);
  - g. organizacje pozarządowe utworzone zgodnie z prawem dowolnego państwa członkowskiego UE;
  - h. obywatele państwa członkowskiego UE lub osoby uprawnione do stałego pobytu na jego terytorium.

Skargę może złożyć jeden skarżący należący do dowolnej z wymienionych kategorii albo wielu skarżących (należących do co najmniej jednej kategorii) występujących wspólnie jako grupa. Skarżący powinni jasno określić, czy występują wyłącznie we własnym imieniu, czy reprezentują również interesy innych stron, na przykład podobnych podmiotów lub organizacji mających siedzibę w kraju partnerskim. W przypadku reprezentowania interesów innych stron skarżący ma obowiązek ujawnienia pełnych danych dotyczących ich tożsamości. Zgodnie z sekcją 6 dane te pozostaną poufne.

3. Zakres informacji wymaganych w formularzach skargi

W celu umożliwienia pojedynczemu punktowi kontaktowemu w ocenie zasadności i wagi potencjalnej sprawy oraz w podjęciu decyzji co do dalszego postępowania, formularze skargi dotyczące zarówno dostępu do rynków, jak i handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP obejmują szeroki zakres informacji. W niniejszych wytycznych operacyjnych szczegółowo opisano znaczenie tych informacji oraz przedstawiono ich wymagany zakres.

Przekazanie wszystkich informacji wymaganych w formularzu skargi nie jest warunkiem obligatoryjnym do rozpatrzenia skargi przez pojedynczy punkt kontaktowy. Jednak dostarczenie kompletnych danych ułatwi ocenie sytuacji i umożliwi lepszą komunikację

---

⁴ Więcej informacji można znaleźć pod adresem: <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>

z partnerami handlowymi.

W przypadku informacji, które mogą być trudno dostępne lub nie są publicznie znane, skarżący nie musi przekazywać dokładnych informacji. Wystarczy, że odpowiedzi będą oparte na najlepszej wiedzy i będą zawierać jak najdokładniejsze oszacowania wraz z ich uzasadnieniem.

Pojedynczy punkt kontaktowy pozostaje do dyspozycji potencjalnych skarżących, zwłaszcza MŚP i mniejszych zainteresowanych stron, oferując pomoc przed złożeniem skargi. Wsparcie to obejmuje to między innymi omówienie informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny. W dalszej części zawarto szczegółowe informacje na temat sposobu kontaktowania się z pojedynczym punktem kontaktowym na etapie poprzedzającym zgłoszenie.

4. Kontakt przed zgłoszeniem

Pojedynczy punkt kontaktowy zdaje sobie sprawę, że przygotowanie odpowiednio uzasadnionej skargi może być wymagające, zwłaszcza w przypadku MŚP i interesariuszy będących niewielkimi podmiotami. Aby ułatwić to zadanie, pojedynczy punkt kontaktowy zachęca zainteresowane strony do nawiązania kontaktu przed zgłoszeniem w celu przygotowania się do formalnego złożenia skargi. Pojedynczy punkt kontaktowy może również zasugerować zainteresowanym stronom inne instrumenty, jeżeli okażą się bardziej odpowiednie do rozwiązania napotkanych przez nie problemów. Opcjonalny kontakt przed zgłoszeniem może przynieść wiele korzyści zarówno skarżącemu, jak i pojedynczemu punktowi kontaktowemu. Kontakt przed zgłoszeniem może w szczególności pomóc w określeniu m.in. konkretnych wymaganych informacji, a tym samym ułatwić skarżącemu skupienie wysiłków na odpowiednich kwestiach.

Skarżący może skontaktować się z pojedynczym punktem kontaktowym przed złożeniem skargi, wysyłając wiadomość na następujący adres e-mail: TRADE-SINGLE-ENTRY-POINT@ec.europa.eu. Po otrzymaniu wniosku o kontakt przed zgłoszeniem pojedynczy punkt kontaktowy wskaże punkt kontaktowy, który zajmie się daną sprawą, i poinformuje o tym skarżącego.

Kontakt przed zgłoszeniem umożliwia pojedynczemu punktowi kontaktowemu i zainteresowanym stronom omówienie – jeszcze przed zgłoszeniem skargi – kwestii takich jak podstawa prawna skargi, systemowy lub gospodarczy wpływ potencjalnej bariery lub naruszenia oraz zakres informacji, które należy przedłożyć. Kontakt przed zgłoszeniem pomaga również pojedynczemu punktowi kontaktowemu w przygotowaniu do rozpatrzenia skargi, gdyż umożliwia określenie najważniejszych kwestii na wczesnym etapie.

5. Formularze skargi

Pojedynczy punkt kontaktowy stosuje dwa formularze skargi dostępne online: jeden dotyczy barier w dostępie do rynków, a drugi – nieprzezwyciężania zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP. Oba formularze skargi należy wypełnić bezpośrednio online⁵. Formularze skargi stanowią podstawę oceny przeprowadzanej przez pojedynczy punkt kontaktowy w celu ustalenia, czy występuje bariera handlowa, czy doszło do naruszenia zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP albo, w przypadku umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem, służą do oceny informacji istotnych dla stosowania środków równoważących

---

⁵ [Strona do kontaktu Access2Markets \(europa.eu\)](#)

na podstawie tej umowy⁶.

Do niniejszych wytycznych operacyjnych załączono dwa praktyczne przewodniki dotyczące wypełniania formularzy skargi, zgodnie ze strukturą tych formularzy dostępnych w internecie.

6. Poufność

Pojedynczy punkt kontaktowy zachowuje poufność wszystkich otrzymanych informacji i nie udostępnia publicznie informacji o otrzymaniu skargi, jej treści ani danych identyfikacyjnych skarżącego, chyba że sam skarżący umieścił te informacje w domenie publicznej. Aby skoordynować działania UE i państw członkowskich w zakresie egzekwowania prawa, niektóre zanonimizowane informacje będą udostępniane organom państw członkowskich UE.

Jeżeli skarga dotyczy bariery w dostępie do rynków, a pojedynczy punkt kontaktowy stwierdzi, że kwestię podniesioną w skardze rzeczywiście można uznać za barierę handlową, informacja na temat tej bariery zostanie opublikowana na prowadzonej przez Komisję [platformie Access2Markets](#). W informacji zostaną przedstawione najistotniejsze fakty dotyczące zgłoszonego problemu (na przykład data zgłoszenia, sektor, kraj, opis oraz kody HS, których sprawa dotyczy), bez podania sposobu stwierdzenia bariery oraz bez odniesienia do wpływu bariery na gospodarkę. Informacje te będą systematycznie aktualizowane.

W przypadku skargi dotyczącej handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP, jeżeli pojedynczy punkt kontaktowy stwierdzi, że podniesiona kwestia może stanowić naruszenie zobowiązania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju wynikającego z umowy handlowej lub naruszenie rozporządzenia w sprawie GSP, które mogłoby prowadzić do wycofania preferencji przewidzianych w GSP (art. 15 lub 19 rozporządzenia w sprawie GSP), opublikuje informacje na temat tego naruszenia na stronie internetowej Komisji dotyczącej handlu i zrównoważonego rozwoju w osobnej karcie. Wśród tych informacji znajdą się najistotniejsze fakty dotyczące zgłoszonego problemu, bez wskazania sposobu, w jaki stwierdzono naruszenie. Informacje te będą systematycznie aktualizowane.

W przypadkach wymagających wyższego stopnia poufności (np. gdy istnieje ryzyko działań odwetowych) pojedynczy punkt kontaktowy zachęca skarżących do udzielenia informacji na temat wszelkich takich okoliczności lub przewidywanych zagrożeń.

---

⁶ Z formularzy skargi należy również korzystać w celu złożenia skarg odnoszących się do zobowiązań dotyczących równych warunków działania zawartych w umowie o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem. Formularz dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju służy do składania skarg dotyczących norm pracy i standardów społecznych, środowiska i klimatu, a także innych instrumentów na rzecz handlu i zrównoważonego rozwoju. Obszary te są objęte zakresem działu pierwszego „Handel” tytułu XI: „Równe warunki działania na rzecz otwartej i uczciwej konkurencji oraz zrównoważonego rozwoju” umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem. Formularz dotyczący dostępu do rynków należy stosować w odniesieniu do innych obszarów objętych zakresem wspomnianego tytułu, w tym informacji istotnych dla zastosowania środka równoważącego, polityki konkurencji, kontroli subsydiów, przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne prawa lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów, a także opodatkowania. Skargi dotyczące norm pracy i standardów społecznych, środowiska i klimatu lub kontroli subsydiów, o których mowa powyżej, mogą również zawierać informacje istotne dla stosowania art. 411 [Środki równoważące].

7. Działania następcze w związku ze składanymi skargami

Po otrzymaniu skargi pojedynczy punkt kontaktowy powołuje wyspecjalizowany zespół zajmujący się daną sprawą. Zespół ten składa się z członków pojedynczego punktu kontaktowego oraz ekspertów mających doświadczenie związane z danym terytorium i sektorem. Zadaniem zespołu zajmującego się sprawą jest przeprowadzenie wstępnej oceny skargi. Ocena ta koncentruje się na dwóch kluczowych obszarach: kompletności przedłożonych informacji i mocy dowodowej dostarczonych dowodów.

Na tym etapie skarżący otrzyma potwierdzenie wpłynięcia skargi ze wskazaniem indywidualnego numeru skargi. Skarżący otrzyma informację o utworzeniu zespołu zajmującego się sprawą oraz dane punktu kontaktowego na potrzeby danej sprawy.

Ocena skargi

W trakcie wstępnej analizy skargi zajmujący się nią zespół, w zależności od specyfiki sprawy, może zwrócić się do skarżącego o przedstawienie dodatkowych informacji. Zespół zajmujący się sprawą może również zaproponować skarżącemu rozmowę w celu lepszego zrozumienia poruszonych kwestii.

Po zgromadzeniu wystarczającej ilości informacji zespół zajmujący się sprawą przeprowadzi wstępną ocenę podniesionej kwestii. Ustali między innymi, czy dana kwestia stanowi barierę handlową lub stwarza problemy związane z przestrzeganiem przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP, oraz określi najwłaściwsze sposoby zaradzenia im. Skarżący otrzyma informację o wynikach oceny wstępnej oraz dane nowego punktu kontaktowego odpowiedzialnego za kolejne działania.

Działania zmierzające do rozwiązania problemów, bieżące informowanie skarżącego i zarządzanie priorytetami

Skarżący będzie otrzymywał bieżące informacje o postępach w rozpatrywaniu skargi i jej ocenie; należy jednak pamiętać, że często trudno jest z wyprzedzeniem udzielić wskazówek na temat tempa rozpatrywania lub rozstrzygnięcia poruszonych kwestii.

Odpowiedź Komisji może różnić się w poszczególnych sprawach i sięgać od powzięcia środków dyplomatycznych po monitorowanie/nadzór danej sprawy na szczeblu międzynarodowym lub wszczęcie formalnej procedury rozstrzygania sporów (na szczeblu WTO lub dwustronnym) bądź podjęcie jednostronnych środków. W związku z tym w niniejszych wytycznych nie można przedstawić informacji na temat dokładnych etapów proceduralnych takich działań, ponieważ mogą one być różne w zależności od obranego kierunku działania. Jeżeli informacje proceduralne będą dostępne w indywidualnych sprawach (np. w przypadku wszczęcia formalnej procedury rozstrzygania sporów), pojedynczy punkt kontaktowy udostępni je odpowiednim zainteresowanym stronom.

Komisja będzie dążyć do wyeliminowania wszystkich barier handlowych i rozwiązania wszystkich problemów związanych z przestrzeganiem przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju oraz GSP, jednak musi również ustalać priorytety na bieżąco, aby szybko osiągać wyniki i zagwarantować najbardziej efektywne wykorzystanie zasobów. Priorytety te będą opierać się na trzech kryteriach: 1) prawdopodobieństwo rozwiązania problemu, 2) podstawa prawna skargi oraz 3) skutki gospodarcze/systemowe barier w dostępie do rynków lub waga naruszenia zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP. Priorytety, o których mowa powyżej, mają charakter dynamiczny i będą przedmiotem regularnych przeglądów. Taka elastyczność umożliwi Komisji skoncentrowanie zasobów na najistotniejszych sprawach, co do których istnieją

większe szanse pozytywnego rozstrzygnięcia, oraz szybkie i skuteczne reagowanie na zmieniające się okoliczności.

Komisja podejmuje działania wdrożeniowe nie tylko na podstawie skarg.

Monitoruje ona stale realizację zobowiązań państw trzecich, zarówno w celu zapobiegania powstawaniu barier handlowych, jak i w celu dopilnowania przestrzegania zobowiązań podjętych w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP. Komisja wykorzystuje w tym celu sieć delegatur UE oraz kontakty z instytucjami UE i państwami członkowskimi. Wszelkie zidentyfikowane w ten sposób bariery lub wątpliwości trafią również do systemu utworzonego w ramach pojedynczego punktu kontaktowego w celu ich należytego uwzględnienia.

Załącznik 1: Praktyczny przewodnik dotyczący wypełniania [formularza skargi dotyczącego dostępu do rynków](#)

1. Dane identyfikacyjne skarżącego i dane kontaktowe

Sekcja ta służy do zebrania danych osoby składającej skargę oraz szczegółowych informacji na temat tego, jak pojedynczy punkt kontaktowy może skontaktować się z tą osobą.

Oprócz pewnych danych osobowych (takich jak imię i nazwisko, adres e-mail, numer telefonu i adres korespondencyjny) w stosownych przypadkach skarżący powinien wyraźnie wskazać konkretną organizację lub organ krajowy, w imieniu których występuje (np. nazwę przedsiębiorstwa lub konkretne ministerstwo lub ambasadę państwa członkowskiego UE).

Zaprasza się również skarżącego do wskazania, czy jest on jednym z poniższych podmiotów lub reprezentuje jeden z poniższych podmiotów: państwo członkowskie UE, eksporter/importer/inwestor w UE, unijne lub krajowe stowarzyszenie handlowe w UE, lub inny podmiot.

Ponadto skarżący musi również wskazać państwo lub państwa członkowskie UE, w których on sam lub jego organizacja prowadzi działalność (np. państwa UE, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność, lub państwa UE, w których siedziby mają przedsiębiorstwa należące do danego stowarzyszenia handlowego UE).

2. Informacje o barierach handlowych

Ta sekcja umożliwia opisanie bariery, jaką skarżący napotkał lub spodziewa się napotkać po wejściu w życie uregulowań, w wyniku których powstanie ta bariera. Informacje te pomogą pojedynczemu punktowi kontaktowemu (i organom państw członkowskich) w ustaleniu, czy poruszona kwestia stanowi znany już problem, oraz lepiej zrozumieć charakter zgłaszanych kwestii.

Skarżącego wzywa się do wskazania państwa, które wprowadza barierę, sprecyzowania napotkanego problemu oraz przedstawienia wpływu tej sytuacji na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą.

W miarę możliwości skarżący powinien przedstawić informacje na temat środka powodującego problem: odsyłacz do przepisów, tekst środka i datę jego wejścia w życie. W przypadku gdy dana bariera wynika z praktyki administracyjnej, można podać również taką informację.

Jeżeli skarga dotyczy przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie weszły jeszcze w życie, lecz są przedmiotem dyskusji lub procedur przyjęcia, skarżący proszony jest również o poinformowanie o tym, aby pojedynczy punkt kontaktowy mógł podjąć działania w celu zapobieżenia powstaniu barierom handlowym w przyszłości.

W tej sekcji formularza skargi skarżący powinien ponadto sklasyfikować domniemaną barierę handlową oraz sektor, na którą ma ona wpływ, na podstawie wstępnie zdefiniowanej listy, a także określić kategorie produktów lub usług, na które bariera ta wpływa, w tym kody celne towarów lub kody klasyfikacji EBOPS w odniesieniu do usług. Opis ten powinien być jak najbardziej precyzyjny – nie wystarczy odnieść się do szerokich kategorii produktów lub usług (chyba że domniemana bariera dotyczy całej kategorii). Określając produkty, których dotyczy bariera, skarżący powinien odnieść się do kodu lub kodów HS

o większym stopniu szczegółowości, tzn. wskazać w miarę możliwości co najmniej cztery cyfry kodu.

Aby ułatwić wybór, w polach *kategoria* oraz *sektor* skarżący może korzystać z list rozwijanych. W przypadku braku pewności co do najwłaściwszego wyboru zachęcamy skarżącego do zwrócenia się o poradę do pojedynczego punktu kontaktowego (wskazówki w tym zakresie przedstawiono w sekcji wytycznych operacyjnych pt. „Kontakt przed zgłoszeniem”).

3. Wpływ gospodarczy/systemowy

Informacje przedstawione w tej sekcji pomogą pojedynczemu punktowi kontaktowemu w ocenie gospodarczego i prawnego wpływu bariery na przedsiębiorstwo lub działalność skarżącego, a także w ustaleniu, czy wpływa ona na inne przedsiębiorstwa należące do tego samego sektora lub na klientów, którzy są zależni od ich produktów lub usług. Będą również pomocne w ustaleniu, czy bariera wywiera szczególny wpływ na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). Pojedynczy punkt kontaktowy zdaje sobie sprawę, że skarżący może nie posiadać pełnych informacji umożliwiających udzielenie odpowiedzi na wszystkie te pytania.

Skarżącego wzywa się w szczególności do wyjaśnienia wpływu bariery z ekonomicznego punktu widzenia, np. wpływu na wywóz, wielkość strat, produkcję, sprzedaż lub dodatkowe koszty związane z przestrzeganiem uregulowań stanowiących barierę.

Skarżący jest również proszony o przekazanie pewnych informacji, które mogą być przydatne podczas analizy bariery, w szczególności o tym, czy bariera wywiera wpływ na inne zainteresowane strony, takie jak inne unijne przedsiębiorstwa prowadzące działalność w tym samym sektorze lub w innych sektorach, lub MŚP. Pytanie dotyczące producentów krajowych lub dostawców w kraju będącym źródłem bariery handlowej, ma umożliwić zrozumienie, czy unijne przedsiębiorstwa są dyskryminowane w porównaniu z przedsiębiorstwami lokalnymi. Skarżący powinien udzielić odpowiedzi „tak”, „nie” lub „nie wiem” na te pytania.

Skarżący może dodatkowo przedstawić swoją opinię na temat tego, czy dany środek narusza jakiegokolwiek zobowiązania prawne państwa trzeciego, takie jak zasady WTO lub postanowienia umowy o wolnym handlu, w tym zasady przejrzystości, niedyskryminacji i proporcjonalności.

4. Działania

W formularzu skargi skarżący powinien przedstawić informacje na temat tego, czy zgodnie z jego wiedzą jakiegokolwiek państwo lub państwa członkowskie UE, lub przedsiębiorstwa (w tym sam skarżący), stowarzyszenia branżowe lub inne podmioty wystąpiły do organów krajowych (w tym sądów krajowych) państwa, które wprowadziło dany środek, o naprawienie szkody spowodowanej jego wprowadzeniem.

Formularz skargi zawiera również pytanie, czy skarżący posiada informacje na temat jakiegokolwiek działań podjętych przez dowolny organ, przedsiębiorstwo lub stowarzyszenie branżowe bądź inny podmiot z kraju spoza UE, w tym lokalne przedsiębiorstwa w kraju, który wprowadził daną barierę.

Podanie tych informacji ma znaczenie dla pojedynczego punktu kontaktowego, ponieważ pomoże w podjęciu decyzji co do sposobu skutecznego zwrócenia się do

odpowiedniego państwa trzeciego.

Chociaż wniesienie skargi do pojedynczego punktu kontaktowego nie wymaga uprzedniego ani planowanego podjęcia działań, wszelkie informacje na temat takich działań i ich potencjalnych efektów są istotne. W oparciu o te informacje pojedynczy punkt kontaktowy będzie w stanie wybrać optymalny sposób zwrócenia się do państwa trzeciego i zademonstrować wiedzę o tym, jak kształtowała się dana kwestia na przestrzeni czasu.

Załącznik 2: Praktyczny przewodnik dotyczący wypełniania [formularza skargi dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju/GSP](#)

1. Dane identyfikacyjne skarżącego

Skarżący musi wyraźnie wskazać, czy jest osobą fizyczną, państwem członkowskim UE, unijnym podmiotem (np. przedsiębiorstwem, stowarzyszeniem branżowym lub stowarzyszeniem pracowników/pracodawców) i podać odpowiednie dane kontaktowe.

Jeżeli skarżący jest unijnym przedsiębiorstwem, związkiem zawodowym lub stowarzyszeniem branżowym lub pozarządowym (niezależnie od tego, czy jest to stowarzyszenie krajowe czy unijne), unijną wewnętrzną grupą doradczą lub dowolnym innym unijnym podmiotem (zob. kategorie b–g w sekcji 2 pkt (ii) wytycznych operacyjnych dotyczących pojedynczego punktu kontaktowego), należy wybrać opcję *podmiot*. Jeżeli skarżący jest państwem członkowskim UE (kategoria a), powinien wybrać opcję *państwo członkowskie UE*. Jeżeli skarżący jest osobą fizyczną występującą we własnym imieniu lub w imieniu innego obywatela lub innych obywateli UE, musi wybrać opcję *Osoby fizyczne będące obywatelami lub stałymi rezydentami państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE)*.

Pojedynczy punkt kontaktowy zdaje sobie sprawę, że organizacje pozarządowe z siedzibą w UE często współpracują z organizacjami pozarządowymi lub osobami fizycznymi w państwach trzecich. W takim przypadku pojedynczy punkt kontaktowy zwraca się do skarżącego lub skarżących o ujawnienie takiej współpracy i przedstawienie odpowiednio szczegółowych informacji w tej sprawie. Informacje te będą uznawane za poufne zgodnie z sekcją 6 wytycznych operacyjnych dotyczących pojedynczego punktu kontaktowego.

2. Opis okoliczności naruszenia zobowiązania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP

W tej sekcji formularza skargi należy podać informacje na temat domniemanego naruszenia zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP ze wskazaniem odnośnej podstawy prawnej. Informacje te będą służyć do analizy wstępnej przeprowadzanej przez pojedynczy punkt kontaktowy i pozwolą na dokładniejszą identyfikację problemu i ewentualnych naruszeń umów międzynarodowych.

Pojedynczy punkt kontaktowy będzie traktował na równych zasadach skargi dotyczące przepisów stanowiących naruszenie oraz skargi dotyczące praktyk administracyjnych. Podczas wypełniania tej sekcji należy jednak pamiętać, że wyeliminowanie naruszeń wynikających z praktyk może być trudniejsze niż w przypadku naruszeń wynikających z ustawodawstwa, ponieważ udowodnienie tych pierwszych może być niełatwe.

W tym kontekście pojedynczy punkt kontaktowy zwraca uwagę, że naruszenia dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP zwykle mogą wynikać z następujących okoliczności:

- nieprzestrzegania zobowiązań wynikających z konwencji międzynarodowych lub braku transpozycji/ratyfikacji konwencji międzynarodowych,
- przyjęcia ustawodawstwa krajowego naruszającego zasady zapisane w konwencjach międzynarodowych lub
- niewłaściwego wdrożenia obowiązujących środków krajowych. Zwłaszcza w tym kontekście skarżący powinien opisać okoliczności, które uzasadniają skargę.

W pierwszym pytaniu zawartym w tej sekcji formularza skargi skarżący powinien określić jej podstawę prawną. Oznacza to, że skarżący powinien wskazać postanowienie lub postanowienia umów o wolnym handlu (w przypadku skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju) lub przepisy rozporządzenia w sprawie GSP (w przypadku skarg dotyczących GSP), których naruszenia miało się dopuścić państwo trzecie.

W kolejnych pytaniach zawartych w tej sekcji skarżący powinien wskazać przepis lub przepisy bądź praktykę lub praktyki państwa trzeciego, które naruszają przepisy lub postanowienia wskazane w odpowiedzi na pytanie pierwsze. Skarżący powinien również wyjaśnić, dlaczego te przepisy lub praktyki stanowią naruszenie wspomnianych przepisów lub postanowień.

W tym kontekście w formularzu skargi dotyczącej handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP zachowano rozróżnienie między naruszeniem wynikającym z prawa a naruszeniem wynikającym z praktyki, uznając, że waga obu rodzajów naruszeń może być jednakowa.

W formularzu skargi dotyczącym handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP skarżący powinien również opisać te przepisy lub praktyki oraz wyjaśnić, dlaczego stanowią one naruszenie. W odpowiedzi na to pytanie skarżący powinien przytoczyć brzmienie przepisów albo – jeżeli domniemane naruszenie wynika z praktyki administracyjnej – wyjaśnić, w jaki sposób dochodzi do naruszenia, oraz przedstawić dowody na to, że praktyka ta jest systematycznie stosowana przez państwo trzecie i nie stanowi jedynie sporadycznego zdarzenia.

Pojedynczy punkt kontaktowy pragnie zwrócić uwagę skarżącego na fakt, że naruszenie zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP w państwie trzecim musi mieć charakter systematyczny. Naruszenie nie powinno zatem stanowić odosobnionego przypadku niezgodności z przepisami, lecz powinno być powszechną praktyką w państwie trzecim, która nie spotkała się z odpowiednią reakcją właściwych organów. Taką praktyką może być systemowe błędne stosowanie przepisów, jak również systemowe niestosowanie przepisów ustawowych lub wykonawczych, które wypełniałyby zobowiązania państwa trzeciego dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP.

W tej sekcji skarżący może również wskazać, jakie są – jego zdaniem – wyraźne przyczyny domniemanego naruszenia. Informacje te mogą być istotne dla skutecznego wyeliminowania domniemanego naruszenia.

Ostatnie pytania zawarte w tej sekcji różnią się w zależności od tego, czy skarżący zarzuca naruszenie zobowiązania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju wynikającego z umowy o wolnym handlu, czy też naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie GSP. Skarżący powinien udzielić odpowiedzi wyłącznie na odpowiednie pytanie.

3. Wpływ i waga naruszenia

W odniesieniu do kwestii związanych z handlem i zrównoważonym rozwojem lub GSP skarżący powinien przedstawić uzasadnione informacje na temat wpływu oraz wagi domniemanego naruszenia, na przykład szkód wyrządzonych środowisku lub pracownikom partnera handlowego, a także, jeżeli informacje te są dostępne, szacowanych skutków gospodarczych dla podmiotów z UE prowadzących wymianę handlową z partnerem handlowym lub dokonujących inwestycji w działalność tego partnera. Na podstawie tej sekcji pojedynczy punkt kontaktowy pragnie ustalić zakres domniemanego naruszenia oraz zrozumieć, czy ma ono charakter systemowy w państwie trzecim.

W formularzu skargi skarżący powinien przedstawić jak najwięcej informacji

pozwalających ocenić wagę naruszenia. Rodzaj informacji, które należy przekazać, w dużym stopniu zależy od domniemanego naruszenia. Informacje te powinny być jednak wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić właściwą ocenę okoliczności faktycznych skargi.

W związku z tym pojedynczy punkt kontaktowy zachęca zainteresowane strony do nawiązywania kontaktu przed zgłoszeniem w celu omówienia kwestii takich jak zakres informacji, które należy przedłożyć, oraz określenia najważniejszych kwestii na wczesnym etapie (zob. wytyczne operacyjne).

W odniesieniu do skarg dotyczących zobowiązań do nieobniżania poziomu ochrony i stosowania środków równoważących zawartych w umowie o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem (art. 387 i 391 [Nieobniżanie poziomu ochrony], art. 411 [Środki równoważące] objętych zakresem tytułu XI: Równe warunki działania na rzecz otwartej i uczciwej konkurencji oraz zrównoważonego rozwoju) należy przedstawić dodatkowe informacje gospodarcze, podobnie jak w przypadku formularza dotyczącego dostępu do rynków.

4. Działania

W formularzu skargi należy podać informacje na temat tego, czy zgodnie z wiedzą skarżącego jakiegokolwiek przedsiębiorstwa, stowarzyszenia branżowe lub inne podmioty wystąpiły do organów krajowych (w tym sądów krajowych) państwa, które wprowadziło dany środek, o naprawienie szkody spowodowanej jego wprowadzeniem.

W przypadku odpowiedzi twierdzącej w formularzach skargi skarżący powinien wyjaśnić następujące kwestie:

- i. rodzaj wszczętego postępowania;
- ii. organ, w którym wszczęto postępowanie, oraz
- iii. wynik postępowania, jeżeli dobiegło końca.

W formularzu skargi dotyczącym handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP skarżący powinien również wyjaśnić, dlaczego jego zdaniem wynik postępowania jest niewystarczający, aby zaradzić naruszeniu, lub dlaczego uważa, że wdrożenie (lub niewdrożenie) wyniku, który mógłby rozwiązać powstały problem, okazało się nieskuteczne.

W przypadkach, w których dochodzone roszczenie nie zostało uwzględnione lub państwo trzecie nie wdrożyło wyniku postępowania, odpowiedź jest stosunkowo prosta. Jeżeli państwo trzecie wydało korzystną decyzję, lecz nie umożliwiła ona skutecznego wyeliminowania naruszenia, skarżący powinien przedstawić szczegółowe wyjaśnienie działań państwa trzeciego.

Chociaż wniesienie skargi do pojedynczego punktu kontaktowego nie wymaga uprzedniego ani planowanego podjęcia działań, wszelkie informacje na temat takich działań i ich potencjalnych efektów są istotne. Na podstawie tych informacji pojedynczy punkt kontaktowy będzie w stanie zrozumieć, czy pewne działania zostały już podjęte, a ich podanie pomoże podjąć decyzję, w jaki sposób skuteczniej zwrócić się do danego państwa trzeciego.

Poza procedurami krajowymi pojedynczy punkt kontaktowy stara się również zrozumieć, czy okoliczności faktyczne, które mają stanowić naruszenie postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju lub GSP, zostały już przeanalizowane przez właściwe międzynarodowe organy monitorujące lub nadzorcze oraz czy podjęto jakiegokolwiek

działania w tym zakresie. Należy zauważyć, że wcześniejsze działania tych organów nie stanowią warunku złożenia skargi, jednak pojedynczy punkt kontaktowy zwraca uwagę, że znacząco przyczyniłoby się to do ustalenia faktów.

W związku z tym w formularzu skargi skarżący powinien przedstawić szczegółowe informacje na temat tego, w jaki sposób odpowiednie organy odpowiedzialne za monitorowanie lub nadzorowanie stosowania konwencji międzynarodowych (np. Międzynarodowa Organizacja Pracy, Organizacja Narodów Zjednoczonych, wielostronne umowy środowiskowe) traktują domniemane naruszenia i jakie działania podejmują w tym zakresie.

5. Orientacyjne terminy rozpatrywania skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju

Przy rozpatrywaniu skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju pojedynczy punkt kontaktowy będzie dążyć do stosowania następujących terminów:

- i. potwierdzenie otrzymania skargi w terminie 10 dni roboczych od jej otrzymania;
- ii. nawiązanie pierwszego kontaktu ze skarżącym w ciągu 20 dni roboczych od otrzymania skargi oraz
- iii. dokonanie wstępnej oceny sprawy w celu ustalenia, czy mogło dojść do naruszenia zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w ciągu 120 dni roboczych od otrzymania skargi. W ocenie tej zostaną określone również odpowiednie kolejne kroki.

Jeżeli konieczne są dodatkowe informacje od skarżącego lub pojedynczy punkt kontaktowy zwrócił się o dalsze informacje do międzynarodowej organizacji międzyrządowej posiadającej wiedzę fachową istotną dla dochodzenia, może zawiesić bieg terminu 120 dni roboczych, o którym mowa powyżej. W takich przypadkach termin ten ponownie rozpoczyna bieg po przedstawieniu przez skarżącego lub daną organizację pełnych informacji.

Harmonogram prac może również ulec zawieszeniu, jeżeli pojedynczy punkt kontaktowy potrzebuje więcej czasu na ukończenie złożonej analizy lub w przypadku gdy okoliczności faktyczne sprawy uległy zmianie (np. pojawiły się nowe informacje, które mają wpływ na ocenę sprawy). W takich sytuacjach pojedynczy punkt kontaktowy będzie na bieżąco informował skarżącego o zmianach w harmonogramie rozpatrywania zgłoszonej sprawy.